

Budget 2023 och plan 2024 – 2025

Kommunstyrelsen

2022-05-17

Innehåll

Inledning	3
Nämndens ansvar och uppgifter	3
Nämndmål.....	4
Förändringar av nämndmål.....	4
Ekonomi	4
Investeringar	10
Risker.....	11
Omvärldsanalys.....	12
Åtterrapporing av uppdragen	14

Inledning

Kommunstyrelsen lämnar sitt förslag till budget. I verksamheten ingår den politiska organisationen, kommunledningskontoret med de centrala ledningsresurserna och det administrativa stödet.

I föreliggande budget redogörs först för kommunstyrelsens nämndmål, följt av en redovisning av kommunstyrelsens budget nedbruten på kommunledningskontorets verksamhet samt övrig gemensam verksamhet och investeringar. Därefter presenteras en omvärldsanalys och avslutningsvis återrapportering av uppdragen.

Nämndens ansvar och uppgifter

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens verksamhet och har uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen driver utvecklingsfrågor och har ansvar för ekonomin. De centrala uppgifterna är:

- att ha uppsikt över nämndernas och bolagens verksamheter samt den verksamhet som bedrivs i kommunalförbund
- att ansvara för den ekonomiska planeringen
- att samordna kommunens målstyrning
- att leda och samordna kommunens personalpolitik och förvaltningsorganisation
- att leda samhällsutvecklingen genom översiktsplanering, exploateringsfrågor, miljöfrågor samt genom näringslivsutveckling

I kommunstyrelsens verksamhet ingår den politiska organisationen, kommunledningskontoret med de centrala ledningsresurserna och det administrativa stödet. Kommunstyrelsen har anslag för räddningstjänst och totalförvarsplanering. Dessutom ingår kostnader för bl.a. medlemsavgifter till Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Storsthlm.

Nämndmål

Övergripande strategiområden	Nämndmål
1. Hög kvalitet	1.1 Kommunen har en hög tillgänglighet och öppen dialog med kommunens invånare
2. Stor valfrihet	-
3. Hög attraktivitet	3.1 Kommunens invånare upplever kommunen som trygg, säker och robust
	3.2 Kommunen har säkrat sin kompetensförsörjning genom att vara en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv
4. Hög effektivitet	4.1 Kommunstyrelsen har en långsiktig strategi för kommunens utveckling med bäring på ekonomin
	4.2 Kommunstyrelsen har stärkt sin roll som ledande politiskt organ genom att utveckla arbetet med uppsiktsplikten
5. Stark utveckling	5.1 Kommunen präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktig hållbar utveckling

Förändringar av nämndmål

Kommunstyrelsen föreslår inga förändringar av nämndmålen inför verksamhetsåret 2022.

Ekonomi

KS	Budget 2021	Prognos 2022	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nettokostnader (mnkr)	-123,1	-127,3	-127,8	-130,2	-131,9	-133,6
Förändring (mnkr)				-2,4	-1,7	-1,7
Förändring (%)				1,9%	1,3%	1,3%

Kommunstyrelsens budget för 2023 uppgår till 130,2 miljoner kronor (netto).

Nämndens nettokostnader ökar med 2,4 miljoner kronor jämfört med budget 2022.

De väsentliga förändringarna är främst två procents ökning av nämndens nettobudget för att kompensera för pris- och löneökningar, vilket motsvarar cirka 3,0 miljoner kronor. Kommunledningskontoret föreslår även att kommunstyrelsen får kompensation om cirka 0,4 miljoner kronor för hyra av kommunens beredskapslager.

Denna ökning motverkas av att kommunledningskontorets ram minskar med 3,0 miljoner kronor på grund av en uppdaterad OH-modell, som leder till att övriga nämnder ökar sin ram med motsvarande belopp. Detta är en kostnadsneutral förändring för kommunen som helhet.

Kommunstyrelsens *volymbaserade kostnader* för räddningstjänst, försäkringsavgifter samt medlemsavgifter till SKR och Storsthlm förväntas totalt öka med 2,0 miljoner kronor under 2023. Exempelvis har Storstockholms brandförsvaret flaggat för att de behöver höja kommunernas medlemsavgifter med cirka 10 procent på grund av högre

kostnader för bland annat bränsle och pensioner. De volymbaserade kostnaderna förväntas sedan att öka med 0,4 miljoner kronor per år.

Kommunstyrelsens årliga investeringsbudget uppgår till 4,0 miljoner kronor och består främst av IT-relaterade investeringar. Kapitalkostnaderna förblir oförändrade under planperioden eftersom investeringen görs i samma takt som den avskrivs.

Kapitalkostnaderna för investeringen i Mörby centrum avser allmän platsmark och kommer att påföras tekniska nämnden. Ingen påverkan på kommunstyrelsen.

KS	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	50,1	47,1	49,2	55,6	56,0	56,4
Kostnader	-170,8	-170,3	-177,0	-186,8	-188,9	-191,0
Nettokostnader	-120,7	-127,3	-127,8	-130,2	-131,9	-133,6

Kommunstyrelsens intäkter ökar för 2023 med cirka 6,4 miljoner kronor för att därefter öka med 0,4 miljoner kronor årligen. Ökningen jämfört med tidigare år beror främst på uppdaterad OH-modell som genererar cirka 6,0 miljoner kronor totalt i högre OH-intäkter till kommunledningskontoret. Vidare beror ökningen på ökade volymer gällande IT-relaterade kostnader och motsvarande ökning sker även på kostnadssidan. Kommunstyrelsens intäkter består främst av vidarefakturerings av IT-relaterade kostnader om cirka 24,0 miljoner kronor och OH-debitering om cirka 16,0 miljoner kronor motsvarande cirka 40,0 miljoner kronor.

Kommunstyrelsens bruttokostnader ökar med 8,8 miljoner kronor under 2023 jämfört med 2022. Ökningen jämfört med tidigare år har främst tre orsaker. För det första medför den uppdaterade OH-modellen cirka 3,0 miljoner kronor i ökade kostnader för kommunledningskontoret. Kompensationen om 2 procent för ökade pris- och löneökningar uppgår till cirka 3,0 miljoner kronor. Slutligen kommer kommunen att ha ökade kostnader om 2,0 miljoner kronor till följd av ökade kostnader hos främst räddningstjänsten men även årliga ökade försäkringsavgifter, samt medlemsavgifter till SKR och Storsthlm.

Nettokostnader per verksamhet (mnkr)	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Politisk ledning och partistöd	-10,2	-10,2	-10,2	-10,5	-10,7	-10,9
Kommundirektören	-4,8	-8,3	-8,3	-8,5	-8,6	-8,7
Administrativa avdelningen	-42,5	-41,4	-41,9	-41,6	-42,0	-42,4
Ekonomiavdelningen	-14,5	-14,2	-14,2	-13,5	-13,7	-13,9
HR-avdelningen	-8,8	-8,9	-9,2	-9,4	-9,6	-9,8
Plan- och exploatering	-6,1	-7,7	-7,7	-7,9	-8,0	-8,1
Festvåningen	-0,9	-0,9	-0,6	-0,0	-0,0	-0,0
Trygg- och säkerhet	-6,6	-7,0	-7,0	-7,7	-7,8	-7,9
Övrig gemensam verksamhet	-26,3	-27,6	-27,6	-30,0	-30,4	-30,8
Strategisk tomställd lokal	-	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Nettokostnader	-120,7	-127,3	-127,8	-130,2	-131,9	-133,6

Politisk ledning och partistöd

Budgeten för politisk ledning och partistöd ökar med 0,3 miljoner kronor för 2023 och därefter med 0,2 miljoner kronor 2024 och 2025 för att täcka ökade pris- och lönekostnader. Denna budget består till cirka 70 procent av kostnader för löner, arvoden och sammanträden. Resten omfattar främst bidrag till politiska partier med cirka 2,0 miljoner kronor, motsvarande 20 procent.

Kommundirektören

Kommundirektörens budget ökar med 0,2 miljoner kronor för 2023 och därefter med 0,1 miljoner kronor årligen 2024 och 2025. Ökningen beror på kompensation för ökade pris- och lönekostnader. Kommundirektören har en budget på 2,5 miljoner kronor för oförutsedda händelser och utredningar, vilket motsvarar cirka 30 procent av den totala budgeten. Den största kostnadsposten förutom budget för oförutsedda händelser är personalkostnader, vilket motsvarar cirka 45 procent av budgeten. Under kommundirektören ingår näringslivsarbetet samt en stabsfunktion.

Administrativa avdelningen

Administrativa avdelningens budget minskar med 0,3 miljoner kronor för 2023 för att därefter 2024 och 2025 öka med 0,4 miljoner kronor årligen.

Minskningen för 2023 beror främst på ökade OH-intäkter på 2,2 miljoner kronor och kompensation för ökade pris- och lönekostnader. Därutöver har 0,6 miljoner kronor flyttats från festvåningen till administrativa avdelningen eftersom delar av festvåningens kostnader härrör sig till internservice, snarare än uthyrningen av festvåningen.

Administrativa avdelningens intäkter uppgår till cirka 30,0 miljoner kronor och består främst av IT-relaterade intäkter motsvarande cirka 24,0 miljoner kronor. Intäkterna ökar med cirka 0,3 miljoner kronor. Ökningen beror på ökade kostnader för volymer. Motsvarande ökning sker på kostnadssidan. Den största kostnadsposten är personalkostnader, motsvarande cirka 60 procent av budgeten. Den näst största kostnadsposten är licens- och IT-kostnader för hela kommunen som motsvarar cirka 20 procent av budgeten. IT-enheten står för cirka 45 procent av den administrativa avdelningens kostnader (brutto). Vidare står staben för cirka 15 procent och kommunikation, kansliet, kontaktcenter samt internservice för cirka 10 procent vardera.

Ekonomiavdelningen

Ekonomiavdelningens budget minskar med cirka 0,7 miljoner kronor till 2023 för att därefter 2024 och 2025 öka med 0,2 miljoner kronor årligen.

Minskningen för 2023 beror främst på ökade OH-intäkter på 1,3 miljoner kronor och kompensation för ökade pris- och lönekostnader.

Den största kostnadsposten är personalkostnader som motsvarar cirka 75 procent av budgeten. Den näst största kostnadsposten är licenskostnader för hela kommunen, som motsvarar cirka 10 procent av budgeten.

HR-avdelningen

HR-avdelningens budget ökar med 0,2 miljoner kronor årligen. Ökningen beror främst på kompensation för ökade pris- och lönekostnader. HR-avdelningen får 2,5 miljoner kronor i högre OH-intäkter år 2023 som i sin tur motverkas av motsvarande siffra i högre kostnader som beror på en uppdaterad OH-modell. Den största kostnadsposten är personalkostnader som motsvarar cirka 60 procent av budgeten. Den näst största

kostnadsposten är licenskostnader för hela kommunen, motsvarande cirka 15 procent av budgeten.

Plan- och exploateringsavdelningen

Plan- och exploateringsavdelningens budget ökar med 0,2 miljoner kronor till 2023 och förväntas därefter öka med 0,1 miljoner kronor årligen. Ökningen beror främst på kompensation för ökade pris- och lönekostnader. Plan- och exploateringsavdelningens intäkter uppgår till cirka 5,1 miljoner kronor årligen. Intäkterna består av planintäkter, arrenden och hyresintäkter. Intäkterna kommer budgeteras på samma nivå under plantiden. Den största kostnadsposten är personalkostnader som motsvarar cirka 70 procent av budgeten. Den näst största kostnadsposten är licenser för hela kommunen och tekniska konsulter, motsvarande cirka 15 procent av budgeten.

Festvåningen

Festvåningens budget minskar med 0,6 miljoner kronor och beräknas bli oförändrad för år 2024 och framåt. Festvåningen får således en "nollbudget". Det innebär att verksamheten ska vara självfinansierad. Idag utför verksamheten en del arbete som inte berör uthyrningen av festvåningen och därför bör dessa kostnader belasta administrativa avdelningen (internservice) snarare än festvåningen. Därför flyttats 0,6 miljoner kronor från festvåningen till administrativa avdelningen.

Den största kostnadsposten är personalkostnader, som motsvarar cirka 35 procent av budgeten.

Trygg- och säkerhetsenheten

Trygg- och säkerhetsenhetens budget ökar med 0,7 miljoner kronor för 2023 och förväntas därefter öka med 0,1 miljoner kronor årligen som kompensation för pris- och löneökningar. Trygg- och säkerhetsenhetens intäkter uppgår till cirka 1,2 miljoner kronor bestående av bidrag från Myndigheten för säkerhet och beredskap. Den största kostnadsposten är personalkostnader som motsvarar cirka 45 procent av budgeten, följt av bevakningstjänster motsvarande cirka 40 procent av budgeten.

Övrig gemensam verksamhet

Budgeten för övrig gemensam verksamhet ökar för 2023 med 2,4 miljoner kronor och förväntas därefter öka med 0,4 miljoner kronor årligen.

De huvudsakliga kostnaderna som belastar övrig gemensam verksamhet är försäkringsavgifter, räddningstjänst samt medlemsavgifter till SKR och Storsthlm. Dessa räknas som volymbaserade kostnader då de ökar i takt med stigande invånarantal. En annan stor kostnadspost är lokalhyrorna avseende hela kommunledningskontoret. Övrig gemensam verksamhet tar samtliga kostnader för dessa, bortsett från plan- och exploateringsavdelningens lokalhyra, då den kostnaden ingår i beräkningen av planavgifterna.

För 2023 beräknas medlemsavgifterna stiga med 2 miljoner kronor till följd av ökade kostnader hos främst räddningstjänsten men även årliga ökade försäkringsavgifter, samt medlemsavgifter till SKR och Storsthlm. Storstockholms brandförsvaret flaggat för att de behöver höja kommunernas medlemsavgifter med cirka 10 procent på grund av högre kostnader för bland annat bränsle och pensioner.

Kommunledningskontoret föreslår även att kommunstyrelsen får kompensation för att hyra beredskapslager till en total kostnad av 0,4 miljoner kronor för 2023.

Den totala budgeten om 30,0 miljoner kronor är fördelad enligt följande. Kommunen kommer under 2023 att betala cirka 15,5 miljoner kronor till Storstockholms

brandförsvar, cirka 1,1 miljon kronor till SKR, cirka 0,9 miljoner kronor till Storstockholm, cirka 0,4 miljoner kronor till STONO och cirka 0,4 miljoner kronor till Stockholmsregionens försäkringar. Vidare ligger kapitalkostnaderna på cirka 2,8 miljoner kronor för nedgrävd elkabel under övrig gemensam verksamhet. Lokalhaire för slottet är 3,7 miljoner kronor, cirka 2,8 miljoner kronor för Mörby centrum och cirka 0,4 miljoner kronor för beredskapslager. 0,7 miljoner kronor av budgeten avser kostnader för kommunens feriearbetare och 0,5 miljoner kronor avser nationaldagsmiddagen, introduktion av nyanställd i kommunen, aktiviteter kring pensionerade medarbetare (jubileumsmiddag m.m.) och liknande aktiviteter. Vidare finns det budgeterat för cirka 0,4 miljoner som avser nationaldagsfirandet och andra firanden som är för kommuninvånarna.

Strategiskt tomställd lokal

Kommunstyrelsen fattade den 20 september 2021 (§ 123) beslut om att strategiskt tomställa övervåningen av lokalen "Bullerbyn" inom fastigheten Åsgård 8. Hyreskostnaden beräknas uppgå till cirka 1,1 miljoner kronor.

KS (mnkr)	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Anslag	-103,8	-110,0	-110,4	-110,8	-112,1	-113,4
Volym	-16,9	-17,3	-17,4	-19,4	-19,8	-20,2
Egen regi	-	-	-	-	-	-
Nettokostnader	-120,7	-127,3	-127,8	-130,2	-131,9	-133,6
Varav kapitalkostnader	-4,3	-3,8	-4,2	-3,9	-3,9	-3,9

Kommunstyrelsen **anslag** ökar med 0,4 miljoner kronor mellan 2022 och 2023. Det beror främst på en ökad OH-intäkt på 3 miljoner kronor tack vare en uppdatering av OH-modellen. Denna intäktsökning motverkas dock av ökade kostnader om 3 miljoner kronor, vilka hänförs till den 2-procentiga kompensationen för ökade pris- och personalkostnader. Kostnaderna ökar med 0,4 miljoner kronor för hyran av kommunens beredskapslager.

Kommunstyrelsens **volymrelaterade kostnader** ökar för 2023 med 2 miljoner kronor till följd av ökade kostnader hos främst räddningstjänsten men även årliga ökade försäkringsavgifter, samt medlemsavgifter till SKR och Storsthlm.

Kommunstyrelsens **kapitalkostnader** prognostiseras minska med 0,3 miljoner kronor eftersom investeringarna har blivit lägre än förväntat tidigare år. Prognosen är att kapitalkostnaderna är 3,9 miljoner kronor och ska vara oförändrade 2023–2025.

Investeringar

Pågående projekt

Mörby centrum är ett pågående projekt för utbyggnad och förnyelse av allmän platsmark med en total investeringsbudget på 159,9 miljoner kronor. Kommunstyrelsen är ansvarig för uppföljning av budget. Kapitalkostnaderna kommer att påföras tekniska nämnden enligt kommunens regler för komponentavskrivningar, vilket betyder att de ökade kapitalkostnaderna inte påverkar kommunstyrelsens budget. Budgeten för 2023 uppgår till 27,9 miljoner kronor och avser främst utbyggnad och förnyelse av det norra torget samt gatuarbeten på Mörbyleden. Beräknade kostnader för 2024 är 26,0 miljoner kronor och avser främst Mörbyleden och resterande utbyggnad av Golfbanevägen. Kostnaderna för 2025 beräknas till 15,0 miljoner kronor och avser framtida arbeten på Gamla landsvägen. Tidplanen för utbyggnaden av allmän platsmark behöver samordnas med Skandias utbyggnad av centrumanläggningen intill norra torget och vidare norrut, samt till kommunens övriga projekt (Vågen/Svärdet och Gropen).

Planerade projekt

Kommunledningskontoret planerar att genomföra IT-relaterade investeringar, såsom vidareutveckling av IT-infrastruktur.

Övrig investeringsbudget avser diverse inköp till kommunens gemensamma lokaler, exempelvis möbler, AV-utrustning m.m.

Pågående projekt	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Prognos 2022	Beslutad totalbudget
Mörby centrum	27,9	26,0	15,0	55,8	159,9
Summa pågående projekt	27,9	26,0	15,0	55,8	159,9

Planerade projekt	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Prognos 2022	Beräknad totalbudget
IT-investeringar	2,0	2,0	2,0	2,0	6,0
Övriga investeringar	2,0	2,0	2,0	1,5	6,0
Summa planerade projekt	4,0	4,0	4,0	3,5	12,0

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Prognos 2022	Beräknad totalbudget
Summa totalt investeringar	31,9	35,0	14	59,3	171,9

Risker

Kommunledningskontoret bevakar det säkerhetspolitiska läget och bedömd påverkan på kommunens verksamheter. I nuläget är det svårt att avgöra hur ett försämrat omvärldsläge kommer att påverka kommunstyrelsens budget, men beredskapshöjande insatser är påbörjade och planeras fortsätta under 2023.

Förstärkning gällande krisberedskap och civilt försvar

Målsättning för kommunens krisberedskap och kontinuitetsplanering samt kommunens arbete med civilt försvar och höjd beredskap behöver utredas. Kommunen behöver kartlägga, analysera och vidta åtgärder för att kunna upprätthålla vår samhällsviktiga verksamhet oavsett typ av störning inklusive en utredning för lokalisering av kommunala trygghetspunkter

Varje beredskapsmyndighet ska i fred planera för att under höjd beredskap kunna övergå till krigsorganisation och vidta övriga åtgärder för den egna beredskapen (organisationsberedskap).

Beredskapsmyndigheten ska ha en plan för sin verksamhet under höjd beredskap. Planen ska innehålla uppgifter om myndighetens planerade verksamhet under krig, myndighetens krigsorganisation, de personer som skall tjänstgöra i krigsorganisationen och vad som i övrigt behövs för att myndigheten ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap. Planeringen ska avse såväl successiva beredskapshöjningar som omedelbart intagande av högsta beredskap (när beredskapen i Sverige höjts till skarp eller högsta beredskap). Kommunen kommer under 2023 fortsätta arbetet med krigsorganisation och dess bemanning. Planen kan ses som en fortsättning på kontinuitetsplaneringen under krisberedskap.

Förtroendevalda och tjänstemän i kommunerna behöver ha grundläggande kunskaper om de författningar, ledning och arbetsätt som gäller vid kommunens krisberedskap och krishantering, höjd beredskap, krigsfara och krig. Hur detta ska åstadkommas ska utredningen även titta närmare på.

Osäkra ekonomiska effekter av ett nytt pensionsavtal

I slutet av 2021 undertecknade SKR och de 25 fackliga organisationerna i kommuner och regioner en bred överenskommelse om omställning, arbetsmiljö samt ett nytt pensionssystem, med höjda avsättningar. Än så länge finns det bristfällig information från SKR och KPA om vad detta nya pensionsavtal innebär för kommuner och regioner. En preliminär information som Danderyds kommun fått är att pensionskostnaderna totalt sätt ökar med cirka 31 miljoner kronor till 2023. Det är en ökning med cirka 30 procent. Prognosen är sedan att pensionskostnaderna minskar med 4 miljoner kronor till 2024 och ytterligare 4 miljoner kronor till 2025. Med anledning av de höjda pensionskostnaderna år 2023 publicerade SKR den 3 maj 2022 att den preliminära PO-pålägget för 2023 kan komma att höjas från 39,25 procent till 42,75 procent. Det skulle innebära en höjning med 3,5 procent. Kommunledningskontoret håller på att analysera läget och får återkomma hur Danderyd ska hantera osäkerheten kring de ekonomiska effekterna av ett nytt pensionsavtal.

Omvärldsanalys

Kommunens riktlinjer för ekonomistyrning anger att budgetunderlaget ska innehålla en omvärldsbevakning tillsammans med en analys av olika nyckeltal som exempelvis nettokostnadsutveckling över tid.

Kommunstyrelsen har i budgetunderlaget valt att fokusera på ett antal ekonomiska nyckeltal som bedöms vara väsentliga för att kommunen ska säkerställa en ekonomi i balans och för att möta framtida ekonomiska utmaningar.

Kommunstyrelsen fokuserar på följande nyckeltal:

- **Nettokostnadsavvikelse** (totalt för kommunen exkl LSS)
- **Långfristiga skulder för kommunen och kommunkoncernen** (I kommunkoncernen ingår kommunen och Djursholms AB)
- **Självfinansieringsgrad** för kommunens investeringar

Nyckeltalen är hämtade från SKR:s databas (KOLADA). Statistiken i KOLADA sammanställs av rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). RKA är en ideell förening med svenska staten och SKR som medlemmar.

Statistiken släpar efter och informationen är från år 2020 och 2021. Siffrorna ska betraktas som en indikation då jämförelser av den här typen är svåra att göra, på grund av att redovisning och rapportering kan skilja sig åt mellan kommunerna.

Nedan redovisas sammanfattningen av de jämförelser som har gjorts. En mer detaljerad genomgång görs i *bilaga 1, Nyckeltal*.

I jämförelsen med andra kommuner och ovägt genomsnitt så jämförs nettokostnaden med referenskostnaden. Ett ovägt genomsnitt betyder att alla kommuner har lika stor vikt, stor som liten.

Referenskostnaden bygger på kostnadsutjämnningen och indikerar vad respektive verksamhet bör ha för nettokostnad, enligt kostnadsutjämnningssystemet, om kommunen bedriver den verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet.

I jämförelsen jämförs Danderyds kommun med följande kommuner: Lidingö, Lomma, Nacka, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Tyresö, Täby, Vallentuna, Vellinge och Österåker.

I jämförelse för *nettokostnadsavvikelsen* visar att kommunen 2020 ligger under ovägt genomsnitt för kommunen som helhet samt för de jämförda verksamheterna i förhållande till riket. Det betyder att Danderyds kommun är mer kostnadseffektiv än ett ovägt genomsnitt för alla Sveriges kommuner och hamnar på plats nummer 16 i hela riket.

I jämförelse med de jämförda kommunerna ligger Danderyds kommun under 2020 på plats nummer 6 bland jämförelsekommunerna, där Solna kommun har en högst nettokostnadsavvikelse, och därmed är kostnadseffektivast, följt av Täby, Österåker, Lidingö och Vellinge.

Signifikativt för alla kommuner och verksamheter i jämförelsen är att nästan alla med några undantag ligger under det ovägda genomsnittet för riket. Det kan bero på att verksamheterna bedrivs mer effektivt än genomsnittet.

Vid en jämförelse med *kommunens långfristiga skulder* framgår att kommunen ligger under det ovägda snittet för riket, men att skulderna är bland de högre per invånare i relation till de andra jämförelsekommunerna. Kommunens låneskuld uppgick till cirka

20 000 kronor per invånare under 2020 och minskade sedan till cirka 14 000 kronor per invånare under 2021. Det ovägda snittet för riket ligger på cirka 28 000 kronor per invånare.

Österåker har lägst låneskuld, följt av Solna och Lidingö. Danderyd hamnar på sjätte plats. Bland jämförelsekommunerna har Vellinge kommun högst låneskuld, på cirka 61 000 kronor per invånare.

Under åren 2020 till 2021 har kommunen amorterat cirka 246 miljoner kronor. Detta är den största anledningen till den stora minskningen jämfört med andra kommuner i riket mellan 2020-2021.

Vid jämförelsen med *kommunkoncernens långfristiga skulder* framträder en annan bild. De långfristiga skulderna per invånare ligger betydligt lägre än det ovägda genomsnittet för riket, och med de jämförda kommunerna i jämförelsen så ligger Danderyd på tredje plats bland de kommuner med lägst skuld per invånare, tätt efter Solna kommun. Lidingö kommun har lägst skuld per invånare. Österåker, som hade lägst låneskuld vid jämförelse med kommunens långfristiga skulder har nu nästan högst skuld per invånare vid jämförelse med *kommunkoncernens långfristiga skulder*, cirka 74 000 kronor per invånare.

Skillnaden mellan de långfristiga skulderna på *kommun* och *kommunkoncern* antas bero på att flera kommuner har bolag som har högre skulder än Djursholms AB som ingår i Danderyds *kommunkoncern*.

I jämförelsen av kommunernas självfinansieringsgrad av investeringar framgår att Danderyds kommun ligger högre än det ovägda genomsnittet för riket år 2021. Bidragande till kommunens höga självfinansieringsgrad är kommunens goda resultat i kombination med lägre investeringar än budgeterat. Jämfört med jämförelsekommunerna ligger Danderyd på femte plats. Under 2020 låg kommunen på tredje plats, där enbart Vallentuna och Solna hade en högre självfinansieringsgrad.

Görs jämförelsen av självfinansieringsgraden under perioden mellan åren 2012 och 2021 har kommunen istället en lägre självfinansieringsgrad jämfört med ett ovägt genomsnitt av alla kommuner, men sedan mitten av 2019 har Danderyd legat över detta genomsnitt.

Återrapportering av uppdragen

Kommunstyrelsen skulle i sitt förslag till budget återrapporter tre uppdrag, enligt planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2023 och plan 2023-2025. Dessa avser, a) anpassning till nya investeringsregler, b) bullerplank samt c) digitaliseringsstrategier.

a) Anpassning till nya investeringsregler

Den nya lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) medför vissa förändringar i exploateringsredovisningen. Bland annat behöver förstudier kostnadsföras direkt, medan intäkter som ska finansiera detta inte får bokföras innan köparen får tillträde till tillgången, vilket kan ske några år senare.

Detta är svårt att beräkna hur stora kostnaderna kommer att bli för plan- och exploateringsavdelningen (plex). Mellan 2018 och 2020 hade kommunen i genomsnitt exploateringsutgifter om cirka 2,4 miljoner kronor exklusive två större projekt (*Ginnungagap* och *Tennisanläggning*). Om dessa två projekt räknas med blir medelvärdet istället cirka 7,7 miljoner kronor. Det skulle avrundat innebära att plex behöver en ökning av budgeten med motsvarande 2 miljoner kronor, samt vid enstaka år då större exploateringsprojekt genomförs en ökning med upp till 8 miljoner kronor.

b) Bullerplank

Kommunledningskontoret har fått i uppdrag att utreda hur befintliga bullerplank längs med E18 och Roslagsbanan kan kompletteras för reducering av skadligt buller. I uppdraget ingår också att utreda vilka krav som kan ställas på Trafikverket och Trafikförvaltningen och vad kommunen därutöver kan göra. I arbetet ska samarbete ske med tillsynsmyndigheten och tekniska kontoret.

Tillsynsmyndigheten driver redan dessa frågor mot verksamheterna, Trafikverket och Trafikförvaltningen. Grunden för kraven finns i Miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvar. Kommunledningskontoret uppfattar att uppdraget från kommunstyrelsen är att förstärka detta arbete och fokusera på de sträckor där krav inte kan ställas på Trafikverket och Trafikförvaltningen. För att veta vilka sträckor som kan bli aktuella kommer undersökningar och eventuella kompletterande mätningar att utföras för att avgöra var skadligt buller förekommer.

Områden där skadligt buller förekommer och där det är klarlagt att verksamhetsutövare inte har ansvar för åtgärder ska identifieras. Där så är fallet hamnar åtgärdsansvaret på kommunen. I arbetet ingår att med hjälp av en konsult kalkylera och prioritera åtgärder för de identifierade sträckorna.

En förstudie utförs under 2023 och inryms i befintlig budgetram. Eventuella åtgärder som förstudien kommer fram till kan kräva budget- eller investeringsmedel. Förutsatt att förstudien påvisar att det finns sträckor som ska åtgärdas av kommunen, beräknas även projekteringen påbörjas under 2023. Ett eventuellt genomförande kan beräknas kunna ske 2023–2025, beroende på vad förstudien visar samt hur stor resursåtgången beräknas bli.

c) Digitaliseringsstrategier

Kommunstyrelsen ska i sitt förslag till budget föreslå finansiering och plan för kommunens digitaliseringsstrategi, enligt planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2023 och plan 2023–2025. Kommunledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige beslutar om att tilldela kommunstyrelsen totalt 2 miljoner kronor för att förstärka kommunens *digitala förmåga* och hantera kommunens *digitala arv*. Förslaget till satsningar omfattar tjänsteutveckling och innovation mot medborgarna samt förstärkt IT-säkerhet.

Hösten 2021 antogs kommunens strategi för digitalisering, där digital kompetens är ett uttalat fokusområde. Det handlar om förmågan att använda digitala verktyg och tjänster och att omsätta ny kunskap i praktiken. Det omfattar även att kunna identifiera teknisk potential i verksamheten för att effektivisera processer eller förändra arbetssätt.

Efter antagandet av strategin har en mätning av kommunens digitala mognad genomförts. Kommunens förmåga att tillgodogöra sig nyttorna av digitalisering mäts genom två dimensioner: *digital förmåga*, som mäter organisationens förmåga att förstå, fånga och förändra på basis av digitala möjligheter samt *digitalt arv*, som mäter om existerande infrastruktur stärker eller hindrar digital handlingskraft. Mätningen visar att kommunen behöver öka sin digitala kompetens för att öka den digitala mognaden.

Förstärka kommunens digitala förmåga – tjänsteutveckling och innovation

Genom digitalisering och innovation kan kommunen ge bättre service och högre kvalitet och därför avser kommunen stärka kompetensen och förmågan att genomföra initiativ i sin digitaliseringsresa under 2023. Kommunen behöver bygga upp en bättre förmåga för att få en högre verkningsgrad av digitala initiativ.

Förstärka kommunens digitala arv – stärkt infrastruktur

Beredskapen kring cybersäkerhet behöver höjas. Främmande makter har en tendens att genomföra cyberattacker mot länder, företag och myndigheter. Kommunen har identifierat ökade försök till intrång i dess IT-miljö, vilket kan leda till förlust av värdefull information, påverka kommunens verksamheter och drabba tredje part. För att förebygga sådana incidenter krävs en välfungerande IT-infrastruktur och kapacitet att hantera detta. Kommunledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen ska förstärka den IT-tekniska miljön för samtliga verksamheter och höja kompetensen inom säkerhetsområdet.